

Un număr vechi 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR: CIRU ECONOMU

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

Vol. II, ediția II, Dreptul civil Alexandresco, este de vânzare la *Curierul Judiciar*. Prețul 18 lei. Persoanele care s'au abonat îl vor primi cu 15 lei.

SUMAR

Pericolul unei doctrine, de d-l J. Jonscu-Dolj ;

JURISPRUDENȚĂ :Curtea de Casație secția III : *Eduard Zimmer cu Ion Prodan ;*Curtea de apel din București secția I : *Serviciul Maritim Român cu Prima I. R. priv. Societ. de navigație cu vapoare pe Dunăre ;*Tribunalul Notariat Ilfov : *M. G. Trandafirescu cu Lica Stanciu ;*Studiul Statisticeii. — Cadastrul, de d-l *Locot. G. Danielopol ;*Inaugurarea cursului de doctorat la Universitatea din București, de *Iscod.***PERICOLUL****UNEI DOCTRINE**

Câte-va casuri recente de falimente, dintre care unele chiar pendinte, ne-au dat ocaziunea de a constata cum la adăpostul principiilor mari și frumoase se ascund câte o dată soluțiuni foarte injuste.

Iată faptele: câți-va comercianți sunt declarați în stare de faliment de Tribunalul comercial; faliiții au luat însă îndată măsuri să se aranjeze cu creditorii plătindu-le 40%, așa că au cumpărat cu acest preț toate polițele ce aveau protestate și odată intrați în posesia polițelor au declarat opoziție la tribunal sau au făcut apel, spre a li se ridica starea de faliment, întru cât nu mai au creditori.

Tribunalul, ca și judecătorul sindic, văzând că faliiții prezintă toate polițele protestate și susțin că au achitat totul, fără a bănui nimic, pe baza presumpției legale (art. 1138 C. civ.) că posesiunea

titlurilor e presumpțiunea de plată, admite cererea, le ridică starea de faliment, sentința rămâne definitivă.

Cum însă conform art. 712 C. com. odată cu declararea în stare de faliment se sesizează și parchetul, spre a face cercetări dacă falitul a fost sau nu onest, dacă a abuzat de credit frustând pe creditorii etc. etc., parchetul prin cercetările sale, constată că unul din acești foști faliiți, comisese fraude scandaloase, că cei 60% reținuți din creanțele creditorilor rămăsese în buzunarul său și că falimentul erea preparat, că în fine el erea de rea credință, totuși erea prea târziu, sentința tribunalului care îi ridicase starea de faliment, rămăsese definitivă.

În atare situațiune două cestiuni delicate se ridică :

a) Dacă mai poate fi urmărită o ast-fel de persoană, cu alți termeni dacă mai poate fi bancrută fără faliment, cestiune de care nu mă voi ocupa ¹⁾.

b) Ce ar putea face tribunalul de comerț, pentru a se pune la adăpost, contra unor ast-fel de sentințe care deși bazate pe frumoase principii de drept, creează totuși, involuntar, situațiuni cu adevărat periculoase ?

Maî întâi, cred că, nimeni dar absolut nimeni, nu poate susține că s'ar putea ridica starea de faliment a unui comerciant care a plătit pe jumătate datoriile comerciale—un ast-fel de comerciant e în tot d'a-una în incetare de plăți, căci nu mai face față în mod onorabil plăților sale, or, a plăti polițele pe jumătate, sau cu mai puțin, nu mai e plată onorabilă—și de aceea cred că dacă tribunalul sau judecătorul sindic ar fi știut că falitul a plătit pe jumătate sau cu mai puțin de jumătate, din valoarea polițelor, de sigur că nu 'i-ar

¹⁾ Cazul expus sperăm că va constitui argumente peremptorii pentru adversarii soluțiunii afirmative.

Vezi pentru soluția afirmativă: Studiile noastre publicate în coloanele acestei reviste No. 15 din 22 Febr. 1901 și No. 45 din 15 Iunie 1906.

fi ridicat starea de faliment, indeferent dacă falitul e de bună sau rea credință.

Și cred aceasta, fiind că de asemenea nu se poate susține că ce ne interesează pe noi cu cât a plătit, dacă creditorii au primit, și că din momentul ce nu mai sunt creditorii, din momentul ce nimeni nu mai cere declararea, nu mai e interes a menține starea de faliment—zic, că nu se poate susține aceasta, organizațiunea falimentului fiind o instituțiune mai mult de interes public de cât privat—e una din garanțiile funcțiunei economice a creditului; și ca dovadă de aceasta e că tribunalul are drept, chiar din oficiu, a declara în stare de faliment.

Așa fiind, concluzia e că cel puțin în materie de faliment, presumpțiunea legală de plată ce ar rezulta din faptul posesiunei și prezentării polițelor de falit ca achitate, trebuie pusă la carantină și trebuie să recurgem la alte mijloace de convingere, mai ales când se constată că presumpția e întrebuițată azi ca truc și transformată de faliiți într'un adevărat sistem, care a făcut serie.

Cari ar putea fi acele mijloace?

În starea legislațiunei de azi nu s'ar putea face altceva de cât ca Tribunalul să pretindă falitului să presinte acele polițe semnate de creditorii și cu mențiunea lor, că au fost integral achitate sau cu atât la $\frac{0}{100}$ ²).

Resultatul va fi, că vor fi mulți creditorii cari se vor face complicii falitului și vor scrie că a achitat integral pe când realitatea va fi altfel; dar suntem sigur că se vor găsi și creditorii cari vor refuza cu indignare aceasta și nu vor scrie de cât adevărul și aceasta ar fi pentru tribunal criteriul sigur pentru a ști ce are de făcut.

A nu recurge la acest mijloc și a continua să procedăm ca și până acum a ridica starea de faliment tuturilor faliiților cari presintă în instanță polițele lor ca achitate, fără a căuta să controlăm aceasta, ar fi a încuraja falimentele frauduloase, cari din nenorocire sunt prea dese — ar fi să pară lumii că justiția e complice la fraudele comercianților necinstiți.

Iată de ce, mi-am permis să denunț colegilor și întregii magistraturii ca periculoasă o astfel de doctrină, asupra căreia trebuie să revenim, interesul, justiției și al creditului țării cerând aceasta.

J. JONESCU-DOLJ

Judecător de instrucție trib. Ilfov

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 14 Noembrie 1907

Președenția D-lui G. P. PETRESCU, Președinte

Eduard Zimmer cu Ion Prodan

Autoritatea lucrului judecat. — Prevenit achitat pe cale penală. — Dacă partea civilă poate pretinde pe cale civilă, daune isvorâte din acel delict. — Dacă instanța civilă, se poate întemeia în fixarea daunelor, pe faptele procesului judecat pe cale penală.

Autoritatea lucrului judecat nu poate să existe de cât atunci când, într'o nouă acțiune se stabilește că există aceeași cauză juridică, aceleași părți și același obiect ca și în prima acțiune.

Ast-fel, dacă o instanță penală, achită pe un prevenit pentru cuvântul că faptul său nu cadrează exact cu toate elementele cerute de lege pentru acel delict, această împrejurare, nu exclude posibilitatea pentru instanța civilă ca, examinând din nou faptele, să găsească într'însele elementele unui cuazi-delict, și să aprecieze daunele interese cari au putut exista în prejudiciul părții civile, fără ca prin aceasta să atingă în ceva autoritatea lucrului judecat, rezultată din hotărârea achitătoare.

Deciziunea No. 288 bis/907. — Respins recursul făcut de Eduard Zimmer contra sentinței Tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 192/907, dată în proces cu I. Prodan.

Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Crist. Tomulescu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l adv. Sipsom în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea principiului autorității lucrului judecat căci pentru aceleași fapte am fost judecat pe cale corecțională și achitat de Tribunalul Putna, sentință care a rămas definitivă».

Având în vedere sentința cu No. 192/906 a Tribunalului Comercial din Ilfov, supusă recursului, din care rezultă că, Eduard Zimmer recurentul, fiind acționat înaintea judecătorului ocol. I din București de către Ion Prodan, a fost condamnat să plătească acestuia: suma de 800 lei ca daune-interese pentru prejudiciul ce 'l-a cauzat prin faptul preschimbării termenului de plată dintr'o cambie, și a protestului ce s'a făcut acelei cambii de Societatea Frăția către care cambia fusese trecută,—să 'i restituie suma de 200 lei pe care o primise pentru procurarea unor vitze streine, și să 'i bonifice și alte 300 de vitze;

Că Tribunalul Ilfov, respingându-și apelul său, a confirmat în totul acea carte de judecată adoptând faptele și motivele primului judecător;

Având în vedere că, recurentul Zimmer, înaintea ambelor instanțe de fond, recunoscând faptele și arătările lui Prodan, s'a apărât invocând numai autoritatea lucrului judecat decurgând din circumstanța că, Prodan, tot pentru acest fapt, acționându-l înaintea Tribunalului Putna și caracterizând acest fapt ca un delict de escrocherie, acel tribunal, 'l-a achitat, și 'l-a respins și cererile de despăgubiri civile pe care le formulase; și

Având în vedere că, atât prin lege, cât și după doctrină și jurisprudență, se recunoaște că, în principiu general, jurisdicțiunea penală și jurisdicțiunea civilă sunt in-

²) Cestiunea merită să fie rezolvată pe cale legislativă, mai ales că ea se complică cu cea-laltă cestiune dacă poate fi banerată fără faliment. Și cred că cea ce s'ar putea face, ar fi a se edicta o penalitate contra faliiților, cari ar induce în eroare tribunalul asupra modului cum s'a aranjat cu creditorii săi cu cât a plătit, precum și o penalitate contra creditorilor cari primind mai puțin ar afirma că a primit mai mult.

dependente una de alta, și, fie-care, este suverană în domeniul său ;

Că, deși în realitate, un tribunal civil 'și calcă atribuția sa când neagă un fapt pe care un alt tribunal penal 'l-a afirmat, sau când afirmă un fapt pe care cel-lalt 'l-a negat, totuși, competența lor, ar fi micșorată deci, fie-care din ele nu 'și-ar putea păstra o deplină putere de apreciere asupra principiului daunelor și asupra cotității lor, mai cu seamă când, un același fapt, se poate privi după lege din două puncte de vedere ;

Că, nimic nu se opune ca judecătorul acțiunii civile să poată să 'și procure dovezile faptelor alegate înaintea lui din instrucția penală urmată mai înainte cu ocazia acțiunii publice, chiar atunci, când, a intervenit o sentință de achitare ;

Că, în definitiv, o instanță penală când achită pe un prevenit de un delict pentru cuvântul că faptul său nu cadrează exact cu toate elementele cerute de lege pentru acel delict, această circumstanță, nu exclude posibilitatea pentru instanța civilă ca, examinând din nou faptele, să găsească într'însele elementele unui quasi-delict, și să aprecieze daunele interese, cari, au putut resulta în prejudiciul părții civile; căci, materialitatea faptelor, poate să subsiste ca și participarea delinquentului la ele și fără vre-o intențiune criminală, și, judecătorul civil, într'un asemenea caz, constatând existența numai a unei greșeli sau unei neglijențe din partea prevenitului care, poate da loc la despăgubiri, nu se pune de loc în contradicțiune cu hotărârea achitătoare pronunțată în penal ;

Având în vedere că, după lege, nu este și nu poate exista autoritate de lucru judecat de cât atunci când, într'o nouă acțiune, se stabilește că există aceeași cauză juridică, aceleași părți și același obiect ca și în prima acțiune ;

Că, în specie, după cum constată ambele instanțe de fond, deși părțile sunt aceleași și obiectul este același, cauza juridică însă, este diferită : de oare-ce, prin prima cerere a lui Prodan, Zimmer, era dat judecății pentru faptul că, dânsul, cu rea credință antidatase o cambie, care, prin protestul său, 'i cauzase prejudiciu, pe când, printr'această nouă acțiune se cere condamnarea sa la daune pentru faptul că, din greșala și neglijența sa, 'i s'au produs acele pagube ;

Considerând că astfel fiind lucrurile, motivul invocat de recurent în specie, devine nefondat din toate punctele de vedere, și trebuie a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiența de la 31 Octombrie 1907

Președinția D-lui V. PRETORIAN, Consilier

Serviciul Maritim Român cu Prima I. R. priv. Societate de Navigație cu vapoare pe Dunăre

Deciziunea Comercială No. 49

Serviciul Maritim Român.—Trecerea lui de la administrația căilor ferate, la Ministerul Lucrărilor Publice — Competința contenciosului căilor ferate de a apăra interesele serviciului maritim pentru toate litigiile existente. — Protestul cerut pentru daunele isvorâte din lovirea vasului. — Persoanele în drept a-l face.

Autoritate de lucru judecat. — Hotărârea Comisiunii Europene, relativ la răspunderea penală a căpitanului vasului. — Dacă constituie lucru judecat în afacerea daunelor civile isvorâte din lovirea vasului. — (Art. 677 c. comercial).

1) De și prin legea din 10 Ianuarie 1906, serviciul maritim român, cu începere de la 1 Aprilie 1906, a încetat d'a mai face parte din administrația căilor ferate, și a trecut la Ministerul lucrărilor

publice, însă, acest Minister, pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor art. 3 și 4 din acea lege, a dat o deciziune prin care serviciul contencios al căilor ferate române, va continua să apere interesele serviciului maritim român în procesele în curs până la complecta judecare a litigiilor existente.

2) Art. 677 codul comercial nu cere de cât ca protestul ce se face pentru daunele isvorâte din lovirea vaselor, să fie făcut în termen de trei zile către autoritatea locului unde s'a întâmplat faptul, sau a primului port în care vasul s'a oprit ; deci, asemenea protest, poate fi făcut atât de proprietar, cât și de căpitan, armator, de reprezentanții lor, și de orî-cine ar avea interes.

3) Căpitania unui port, sau comisia Europeană de care depinde, nu au căderea a judeca cererile de despăgubiri pentru daunele provenind din lovirea vaselor, așa că o decizie a comisiunii Europene privitoare la amendarea căpitanului, ca responsabilitate penală, nu poate constitui lucru judecat în afacerea daunelor civile încercate de proprietarul vasului lovit.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Serviciul Maritim Român prin Directorul General al Căilor ferate Române în contra sentinței Tribunalului comercial de Ilfov cu No. 378 din 22 Aprilie 1906, cum și apelul declarat de Prima I. R. priv. Societate de Navigație cu vapoare pe Dunăre în contra aceleiași sentințe, apeluri declarate conexe ;

Având în vedere că, prin această sentință, Tribunalul, admitând în parte acțiunea intentată de Prima I. R. priv. societate de Navigație cu vapoare pe Dunăre în ziua de 3 Octombrie 1905, a obligat pe Serviciul Maritim Român să-i plătească suma de două mii cinci sute lei ca daune și două sute lei ca cheltueli de judecată, provenind din faptul că în ziua de 20 Aprilie 1905, vaporul «laș» al serviciului Maritim Român aflându-se în portul Sulina și făcând o greșită manevră, a lovit șlepul No. 65147, acostat în acel port, proprietatea zisei societăți, cauzându-i stricăciuni ;

Având în vedere că, dinaintea Curței, Societatea reclamantă, mai înainte de a se procedea la judecarea procesului în fond, a ridicat incidentul de neadmisibilitatea apelului serviciului Maritim Român, pe motiv că acest serviciu, prin legea din 10 Ianuarie 1906, fiind trecut de la Direcția Generală a Căilor ferate române la Ministerul Lucrărilor Publice, acest Minister, iar nu Direcția Căilor ferate avea calitatea să facă apel ;

Având în vedere, că este adevărat că, prin sus citata lege, serviciul Maritim Român, cu începere de la 1 Aprilie 1906 a încetat de a mai face parte din Administrația Căilor ferate și a trecut la Ministerul Lucrărilor Publice ;

Având în vedere, însă, că acest Minister pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor art. 3 și 4 din acea lege a dat o deciziune prin care : «Serviciul Contencios al Căilor ferate Române va continua să apere interesele serviciului Maritim Român în toate procesele în curs până la complecta judecare a litigiilor existente» ;

Având în vedere că procesul de față fiind pornit la 3 Octombrie 1905 și aflându-se încă în curs de judecată, Direcția Generală a Căilor ferate Române este în drept în virtutea acelei deciziuni să facă acest apel ;

Că, dar, incidentul fiind neîntemeiat cată a se respinge ;

Având în vedere că, prin concluziunile orale puse înaintea Curței au cerut Prima I. R. priv. Societate de navigație cu vapoare pe Dunăre, ca să i se majoreze sumele acordate de Tribunal atât ca daune cât și ca cheltueli de judecată, iar serviciul Maritim Român, că

admițându-se apelul său. să se respingă în totul apelul și acțiunea societ. reclamante pentru următoarele motive : 1) Că, lovirea Șlepuului societății de navigație a provenit nu din culpa căpitanului Tăut, comandantul vaporului «Iași», ci din cauza violenței curentului Dunărei în momentul manevrei, ceea-ce constituie o cauză de forță majoră, care conform art. 672 C. com. apără serviciul Maritim, proprietarul vaporului «Iași» de orî-ce răspundere, motiv invocat și înaintea primilor judecători ; 2) Că protestul cerut de art. 677 C. com. s'a făcut nu de către căpitanul Șlepuului No. 65147 ci de agentul societății reclamante, motiv invocat pentru prima oară în apel ; și în fine, 3) Că, există autoritate de lucru judecat, rezultând din deciziunea Comisiunii Europene cu No. 1200/905, invocat de asemenea pentru prima oară înaintea Curței ;

Având în vedere faptele și motivele din sentința apelată pe care Curtea le adoptă într-un cât nu vor fi contrarii celor ce urmează ;

Având în vedere în afară de acestea, în ce privește regularitatea protestului că, în fapt, e constant că lovirea Șlepuului No. 65147 a avut loc în ziua de 20 Aprilie 1905 ; că, a doua zi, 21 Aprilie, Prima I. R. priv. societ. de navigație cu vapoare pe Dunăre proprietatea acestui Șlep, a făcut prin agentul său din Sulina protestul cerut de art. 677 C. com. ;

Că, în aceiași zi, acest protest s'a înmănat prin Comisariatul Maritim Sulina comandantului vaporului «Iași» căpitanul Tăut, care a și semnat de primire ; că, în fine, numitul Căpitan la 27 Aprilie 1905 a făcut un contra protest către agentul societății reclamante, act prin care recunoaște primirea protestului acestuia, pretinde însă că pretențiile formulate sunt prea exagerate în raport cu avariile suferite ;

Având în vedere că art. 677 C. com. invocat de serviciul Maritim Român nu cere ca raportul său reclamațiunea de despăgubire pentru daunele provenind din lovirea vaselor să fie făcut de căpitanul vasului lovit și mai puțin încă numai de căpitan ; că acest articol nu cere de cât un singur lucru, ca protestul să se facă în termen de 3 zile către autoritatea locului unde s'a întâmplat faptul său a primului port în care vasul s'a oprit fără a arăta și de către cine urmează a fi făcut ;

Că, în lipsa unei dispozițiuni contrarii în codicele de com. protestul său reclamațiunea de care vorbește art. 677 C. com., având de scop a apăra drepturile proprietarului vasului lovit, poate fi făcut atât de proprietar cât și de căpitan, armator, de reprezentanții lor și de orî cine ar avea interes ;

Având în vedere că, în speță, stabilit fiind că protestul s'a făcut de Societatea reclamantă prin agentul său din Sulina înaintea termenului cerut de art. 677 C. com. acest mijloc de apărare e nefondat ;

Având în vedere în ce privește autoritatea lucrului judecat, că căpitania portului Sulina și comisiunea Europeană de care depinde nu aș căderea a judeca cererile de despăgubiri pentru daunele provenind din lovirea vaselor ; că această instituțiune internațională nu judecă pe contravenienții la dispozițiunile regulamentului de navigație și de poliție, aplicabil Dunărei de jos de cât numai în ce privește responsabilitatea lor penală, aplicându-le amenziile prevăzute în acest regulament, iar nu și în ce privește răspunderea lor civilă pentru daunele cauzate de ei ; că aceasta rezultă în mod neîndoios din art. 149 din regulament care dispune în mod formal ca independent de amenziile la care vor fi condamnați contravenienții pot fi urmăriți dinaintea Tribunalelor competente pentru repararea civilă a daunelor ce ei au cauzat ;

Având în vedere în afară de aceasta, că comandantul vaporului Iași fiind amendat de căpitanul portului Sulina, a făcut apel la Comisia Europeană care prin decizia No. 1200/905 i-a ridicat amenda ; că această judecată s'a urmat fără vre-o reclamațiune din partea

Primei Societăți de navigațiune și fără ca aceasta să fi fost față sau chemată la judecată ;

Că, astfel fiind, decisiunea comisiunii Europene nu poate constitui autoritate de lucru judecat în procesul de față, care tinde la repararea civilă a pagubelor încercate de proprietarul șlepuului lovit iar nu la amendarea căpitanului vaporului Iași care prin greșita manevră a provocat lovirea ; Că, dar, și acest ultim mijloc de apărare invocat de Serviciul Maritim Român e tot nefondat ;

Având în vedere în ce privește quantumul daunelor, că suma de 2500 lei, acordată de Tribunalul Primei I. R. priv. Societate de navigație cu titlu de daune este prea mică în raport cu pagubele încercate din lovirea șlepuului său No. 65147 ; că, în adevăr din raportul de es-pertisă, din depunerile martorilor, actele prezentate și din desbaterile urmate, se constată că numai reparația propriu zisă a stricăciunilor șlepuului lovit costă suma de 1161 lei ; că la această sumă, urmează a se adăoga costul remorcagiului șlepuului la arsenalul în care s'a făcut reparațiile pierderile suferite de proprietar din lipsa de folosință a șlepuului pe tot timpul cât a ținut facerea reparațiilor și în fine deprecierea șlepuului din cauza lovirei și reparării lui ;

Că, ținând seamă de toate acestea, Curtea apreciind, fixează, quantumul despăgubirilor în total la suma de patru mii lei ;

Având în vedere, în ce privește cheltuelile de judecată că, din cauză și cu ocaziunea acestui proces, Societatea reclamantă a făcut cheltueli însemnate cu plata taxelor de timbru și de portărei, cu nenumăratele transporturi de la Galați la București și, în fine, cu plata avocatului de care a avut nevoie pentru susținerea acestui proces, cheltuelile pe care Curtea, apreciind, le fixează la cinci sute lei ;

Că, în aceste limite, apelul și acțiunea Primei I. R. priv. societate de navigație cu vapoare pe Dunăre găsindu-se întemeiate, câtă a se admite respingându-se apelul Serviciului Maritim Român ca nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, admite, etc.

(ss) V. Pretorian, Oscar Niculescu, M. Vidrașcu, M. G. Ciocărdia, V. Antinescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența de la 6 Noembrie 1907

Președenția D-lui P. HAGIOPOL, Președinte

M. G. Trandafirescu cu Lică Stanciu, Simion Marin și Stan Ionescu

Journal No. 8995

Urmărire imobiliară. — Depunerea prețului imobilului adjudecat. — Hotărâre care constată privilegiul separațiunii de bunuri. — Dacă un asemenea titlu poate fi depus drept preț al imobilului. — (Art. 552 Pr. civ.)

Pentru ca tribunalul să poată admite o creanță drept preț al unui imobil adjudecat, trebuie ca acea creanță să fie ipotecară sau privilegiată și în rang util și necontestat, cu alte cuvinte ca acea creanță să primeze ori-ce altă creanță a debitorului urmării.

Ast-fel, privilegiul separațiunii de bunuri necreând un drept de preferință înaintea verii cărui creditor, și neavând nici caracter ipotecar, el nu constituie un veritabil privilegiu în cerințele art. 552 proc. civilă, și deci titlu care constată un asemenea privilegiu al separațiunii de bunuri nu poate fi depus drept preț.

Tribunalul,

Asupra cererii D-lui M. G. Trandafirescu, făcută prin petiția înreg. la No. 33847/907. de a i se admite drept preț al imobilului din str. Turturelelor, colț cu str. Vulturului, adjudecat definitiv prin jurnalul cu No. 7589/907, asupra lui cu prețul de 4100 lei, creanța sa constată cu sentința Tribunalului Ilfov, Secția Comercială, cu No. 429/84, investită cu formula executorie;

Având în vedere că din actele din dosar se constată : că d-l M. G. Trandafirescu, în baza sentinței cu No. 429/84, a Tribunalului Ilfov, Secția Comercială, ce voește a depune ca preț, are să ia suma de 24000 lei, cu procente legale, în mod solidar, de la Lică Stanciu, Simion Marin și Stan Ionescu.—Stan Ionescu, proprietarul imobilului vândut, încetând din viață, d. M. G. Trandafirescu, pe baza acestei sentințe, ia asupra zisului imobil, inscripțiunea privilegiului pentru separațiunea patrimoniului defunctului. D-nu M. G. Trandafirescu cu această sentință și această inscripție, le depune drept preț al imobilului adjudecat asupra sa și cere a i se emite ordonanța de adjudecare;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 552 Pr. civ., dacă adjudecatorul este creditor ipotecar sau privilegiat, în rang util și necontestat, creanța sa se va putea admite drept preț al imobilului adjudecat asupra lui. Că din acest text de lege rezultă : că tribunalul să poată admite o creanță drept preț al imobilului adjudecat trebuie ca acea creanță să fie ipotecară sau privilegiată și în rang util și necontestat, cu alte cuvinte ca acea creanță să primeze ori-ce altă creanță a debitorului urmărit;

Având în vedere că dacă acestea sunt cerințele legii pentru depunerea prețului, rămâne a vedea care este natura și caracterul separațiunii patrimoniului defunctului, constituie el un adevărat privilegiu?

Având în vedere că, în principiu, privilegiul asupra imobilului conferă creditorului un drept de preferință și un drept de urmărire în ori-ce mânăsar găsi;

Având în vedere că privilegiul separațiunii de patrimonii are de efect ca bunurile defunctului să fie distincte de bunurile moștenitorului său, pentru ca creditorii lui să fie plătiți cu preferință înaintea creditorilor personali ai moștenitorului, dar nu are drept de a urmări aceste imobile când ar trece în alte mâini și nici nu are între ei vr'un drept de preferință chiar în cazul când cei-alți creditorii nu au fost diligenți de a lua asemenea măsuri. Prin urmare, dacă la aceasta se reduce efectul său, el necreând un drept de preferință înaintea veri-cărui creditor și neavând nici caracter ipotecar, el nu constituie un veritabil privilegiu în cerințele art. 552 Pr. civ. (Traité Droit civil des privileges et hypothèques, vol. XII, Tome I, pag 758, paragr. 87. Baudry Lacantinerie);

Având în vedere că din momentul ce aceasta este natura și caracterul acestui privilegiu și din momentul ce creditorii defunctului pot, conform art. 587 Pr. civ. până la încheierea procesului-verbal de închiderea tabloului de distribuțiunea prețului, să ceară să fie colocați în tablou, în care caz prețul urmează a se distribui prin analogie proporțional cu valoarea creanțelor, este cert că o asemenea creanță, neputând prima de cât creanțele creditorilor moștenitorilor, fără a prima pe acele ale creditorilor defunctului, ea nu este în rang util și nu poate fi admisă drept preț al imobilului adjudecat;

Că dar, așa fiind, această cerere, fiind nefondată, urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, Trib. respinge cererea făcută de d-l M. G. Trandafirescu, etc.

(s) P. Hagopol, C. C. Bossie.

Grefier, (s) M. Nicolaide

STUDIUL STATISTICEI

Urmare 1)

CAPIT. VII

Cadastrul

Cuvântul *Cadastru*, derivă din latinescul *Capistratum*, format și el din cuvântul *Caput* = Cap. Stricto sensu, însemna la început, în administrație, *registrul* în care proprietățile funciare erau trecute în toată întinderea lor așa precum se găseau delimitate.

Ideia unui *Cadastru* general a fost concepută de către Carol VII după cum se vede din scrierile lui Bouillet.

Prin extensiune, cuvântul *Cadastru* însemna, tot un registru, dar în el se treceau operațiunile cari aveau de obiect determinarea bunurilor și a fondurilor unei țări, în scop de a putea cunoaște quantumul averilor, pentru ca în urmă să se poată ajunge la repartițiunea exactă a impozitului fonciar.

Se întrebunțează une ori cuvântul de *Cadastru* și atunci când este vorba, fie de cărți, fie de fapte, fie chiar și de persoane când sunt așezate sistematic într'un catalog unde se vede aprecierea fie cărui fapt clasat.

Tot cuvântul de *Cadastru* îl întrebunțau și comercianții unor țări, spre a denumi registrul comercial de azi numit *Jurnal*.

Revenind la studiul care ne interesează, *Cadastrul* se legitimează pe considerațiunile următoare :

Fie-care cetățean trebuie să contribuie, în o măsură proporțională cu puterile și avutul său, la nevoile țării. Aceasta motivează în stat necesitatea impozitului, pentru ca, la rândul său statul, să poată garanta fie-cărui cetățean averea sa, dat fiind multele griji și servicii care trebuie să le întreprind în acest scop.

Impozitele alimentează bugetul statului și sursa cea mai bogată care poate contribui la strângerea veniturilor statului, este desigur impunerea făcută pe venitul proprietăților fonciare.

Contribuțiunile indirecte ne fiind sigure, de oare-ce strângerea lor putând fi paralizată din diferite motive, fie din cauza unui război, fie din cauza unei revoluțiuni, și din cauza neîncrederii în a tot puternicia țării,—cum zic, contribuțiunile indirecte, scad progresiv. Aceleași cauze încep a paraliza comerțul și de aci o mulțime de falimente și deci greutatea de a mai strânge patenta. Față însă de toate acestea, contribuțiunile fonciare rămân singure în picioare

1) Vezi *Curierul Judiciar* No. 58, 60, 63 și 67 din 907.

și deci putem recurge numai la ele pentru nevoile țării, — de aci reese încă și marea atențiune care se pune în constatarea și perceperea lui.

Impozitul pe venitul proprietăților se găsește pus în vigoare la ori-ce stat, care a fost și este stabilit pe baze puternice și, grija de căpetenie a guvernelor cuminți și înțelepte a fost, în totdeauna, să găsească mijlocul cel mai nemerit pentru ca acest impozit să fie distribuit rațional și în proporție cu adevărata valoare de producere a imobilelor. Inșă, pentru a ajunge la un asemenea rezultat era și este necesar ca guvernele să poată cunoaște exact întinderea și natura proprietăților precum și venitul încasat de proprietari. Această culegere exactă nu se poate face de cât printr'un *Cadastru*, care după cum vedem tinde la acest scop.

Prin urmare, *Cadastrul*, se ocupă cu seria de operațiuni prin cari, sub forme și numiri diferite, găsim valorile certe pe cari le-am expus mai sus. Aceasta încă o putem găsi chiar și la popoarele cele mai vechi, așa, în *Biblie* găsim că evreii întrebuințau *dijma*. Și de la aceștia dacă trecem la Romani, observăm că sub Servius Tullius, fie-care cetățean a primit ordin să-și declare singur sub prestare de jurământ, întinderea și venitul bunurilor sale. Tot Servius Tullius, a ordonat ca fie-care cetățean să-și declare numele tatălui său, ătatea lui, a femeii și a copiilor săi, locul unde locuiește—în Roma sa în împrejurimi. Acei cari nu făceau depunerile juste, la început erau bătuti și când cădeau în recidivă, erau vânduți ca sclavi.

Ast-fel dar era organizația *Centuriilor* unde, acțiunea fie-căruia cetățean în adunările publice, era în legătură cu sarcinile ce contribuia la strângerea impozitului.

Aceste declarațiuni dar a Romanilor făcute sub Servius Tullius, *constituia* în mic, un *Cadastru*.

Sub *Imperiu*, *Censul*, devine și mai eficace, căci acum declarațiunile facute de cetățeni relative la averea, natura, întinderea proprietăților și a venitului, sunt controlate și pedepsite cu multă asprime,—ele se faceau la fie-care 15 ani. *Cadastrul* ast-fel obținut sub imperiul roman, era colosal și nici că este vorba că s'ar putea compara cu actualele lucrări *cadastrele* care sunt formate *pe parcele*.

După *cadastrea* romană, regiū Francilor, Burgunzilor și ai Vizigoșilor și-au făcut socoteala pământurilor cucerite și au putut să fixeze dările, ce romanii erau obligați a le plăti tezaurului imperial.

În Franța, *impozitul fonciar* și în consecință *Cadastrul*, sub primi regi, pare că nu a fost cu-

noscut,—aceasta se deduce din scrierea lui *Montesquieu*, care în «l'Esprit des lois» susține că nu se cunoștea acest impozit; totuși, chestiunea ar rămâne o simplă controversă dacă ne-am lua după scrierile lui *Grégoire de Tours*, care ne arată că în această epocă exista un *tribut public*, *recensăminte ordonate și executate și registre în cari se operaū aceste lucrări*.

Segnorii, sub feudalitate, își cadastraū proprietățile lor, în scop de a putea cunoaște exact dările pe care avea să le plătească vasalii săi,—și aceste *cadastre parțiale*, se numeau la ei «*compoix terriers*».

Ludovic cel Sfânt în 1269 a ordonat apoi ca să se facă estimățiunea lucrurilor mobile și imobile, pentru-ca în urmă să poată deduce venitul general al statului, venit care să fie strâns din o impunere proporțională pe venitul acestora, împărțindu-l egal. Această *Carte estimatorie* a servit de bază impozitului pus, până la anul 1491 când *Carol VIII*, întreprinse lucrarea unui *cadastru* general al regatului francez, ce pe atunci era divizat în 4 părți distincte. Languedoc, Languedoil, Outre-Seine și Normandia, proiect de *cadastru* care a fost executat numai în Languedoc.

Întreprinderea unui *Cadastru general*, al Franței, a fost urmată și de Ludovic al XIV, căci el ordonă la 1763 o asemenea lucrare, care nu ajunsese însă la nici un sfârșit, de oare-ce se opuniau privilegiații curței, clerul și noblețea.

Revoluția din 1789, puse în sfârșit capăt acestei stări de lucruri și constituanta dete la 23 Septembrie 1791, un *decret* prin care se decise întreprinderea înființării unui *cadastru*, care fu incredințat spre executare, *Administrației*. Decretul acesta prevedea regulele de urmat în lucrările preparatorii și generale cât și regulele de urmat în *arpentarea parcelară*. Această ultimă operație trebuia să fie precedată de o delimitare a comunei și de o triangulație generală.

Lucrarea însă în scurt timp a fost modificată, căci reclamațiunile de tot soiul, veniau din toate părțile, de oare-ce repartiția impozitului fonciar nu fusese împărțit just, ast-fel că instrucțiunile de la 22 Ianuarie 1801, emanate de la *consulat*, ordonă prefacerea rolurilor, cu alte cuvinte, reînceperea tutulor lucrărilor.

Un lucru însă, acum se ținea socoteală în lucrare, și anume, se lua în considerație *declarațiunile proprietarilor*, ca și sub *Servius Tullius*, prin urmare, ne putem închipui că, și de astă dată, rezultatul obținut era fatal, ceia ce facu ca mai târziu să se formeze o comisiune care să revadă lucrările cadastrale. Și fiind-că *cadastrea* apăsa rău budgetul, de oare-ce necesita multe și mari cheltueli, s'a decis a se face pe

teritoriul francez numai cadastrarea a 1800 comune, și acum *arpentarea* nu mai era parcelară pe comuni, ci ea se făcea mai amănunțit pe, *culturi*.

În urma multor reclamațiuni ce s'au primit, împăratul a ordonat a se lua din nou în cercetare lucrările, după ce mai întâi, s'au ținut conferințe suficiente în acest sens; în rezultatele lor a fost făcut un *proiect de regulament*, care adoptat fiind de *Impărat* a revenit la *arpentarea parcelară* și *evaluarea prin expertiză parcelară*, a fiecărei comune din Franța, și, legea finanelor de la 15 Septembrie 1807, a stabilit principalele dispozițiuni cari se referă la cadastru.

Acum se stabilea nu numai repartitia individuală pe venituri ci încă și repartitiunea contingentelor.

Cadastrul francez a mai suferit mici modificări la 1821, și în fine la 15 Martie 1827, când s'a reglementat definitiv operațiunile inerente executării unui cadastru.

Operațiunile cari necesită o cadastrare competentă următoarele lucrări:

Măsurarea pe suprafața unei țări a unui număr de parcele atât de mici în cât, să corespundă parcela la fie-care proprietate separată; după aceea, a ridica fie-care comună pe un plan, planuri cari la un loc să reprezinte suma întregelor parcele a unui stat. Parcelele facute, se clasifică după: fertilitatea solului, inscrierea la numele fie-cărui individ trecând și numele parcelelor, a cărui proprietate o are. Parcelelor astfel grupate, după cum sunt posedate de același proprietar, trebuiesc să li se calculeze venitul lor, din care să se calculeze în urmă venitul ce rezultă din suma parcelelor posedate ca și cum ar fi un singur proprietar.

Aceste lucrări ating scopul pentru care se face un cadastru.

Confecționarea unui *cadastru* dă loc la mai multe operațiuni și anume: 1) delimitarea comunelor una de alta, 2) diviziunea teritoriului în secțiuni și de aci reiese triangulația terenului, 3) în fine, *arpentarea* și *ridicarea planului* a fiecărei parcele în parte.

1) *Delimitarea*, are de scop de a hotărâ limitele comunelor. Ea se face cu cea mai mare exactitate și imparțialitate. Pentru ca această operațiune să fie justă, trebuiesc ca contestațiunile ce s'ar face de locuitori să poată fi judecate, și acolo unde au dreptate, să se rectifice delimitarea, contestațiuni cari ar putea fi judecate, după împrejurări, fie de prefect, fie de însuși statul.

2) *Diviziunea în secțiuni*. Ea trebuie să fie făcută pe părți cari reprezintă limitele naturale ale terenului, cari reprezintă aceleași datine, — cu

alte cuvinte se va căuta pe cât este cu putință ca o secțiune să nu fie reprezentată de două ori.

3) *Triangulațiunea*, se numește o figură geometrică obținută dacă se împărțește teritoriul în triunghiuri multiple, a căror unghiuri să nu fie nici prea drepte, nici prea obtuse și cari să se rezeme pe o bază comună. Această operație se face în scopul ca geometrii (hotarnicii) să poată face planul parțial și ridicarea generală cu multă exactitate și ușurință.

Pentru a obține o triangulație, trebuie să facem următoarele operațiuni:

1) *Alegerea unei baze*.

2) A orienta baza.

3) A căuta și așeza pe teren punctele cele mai importante care să determine, în urmă, forma triunghiurilor al căror total ne dă *Canevasul general*.

4) A observa valoarea celor 3 unghiuri a fiecărui triunghiuri ridicat.

5) A calcula triunghiurile, precum și distanța de la fie-care vârf al unghiului la meridianul locului și la perpendiculara locului.

6) De a forma cu rezultatul celor 2 operațiuni precedente, carnetul operațiunilor trigonometrice.

7) *Construirea canevasului trigonometric*. După aceea se procedează la *arpentarea* și la *ridicarea planului*.

Planurile ast-fel fiind ridicate și verificate, se procedează apoi la *evaluarea veniturilor* net a fiecărei planșe, rezultat care se obține prin: *clasificarea pământurilor, evaluatiunea lui și impunerea individuală*, care toate la un loc constituiesc *expertiza parcelei*.

Operațiunile cadastrale odată terminate, ele se consemnă într'un buletin. Consiliul comunal, asistat de un număr de membrii din cei mai impuși și din un număr de comisari clasificatori, aleși dintre proprietarii culturilor cari se ocupă cu agricultura pe o scară întinsă și în prezența unui controlor fiscal, procedează la recunoașterea generală a teritoriului și la alegerea și fixarea unui tip după care să se reprezinte și să se poată clasa și stabili natura fie-cărei proprietăți. Aceste tipuri se aleg din cele cari servesc a stabili calitatea pământurilor culturale, din regiunile cele mai bogate, tip care se numește *tip superior*, iar cele-alte tipuri cari să prezinte cele mai rele culturi, se aleg din părțile mai mari aride, tipuri cari se numesc *tipuri inferioare*.

Ast-fel grupate, *imobilele de cultură* nu pot să prezinte mai mult de 5 clase, iar *imobilele construite* nu pot să reprezinte de cât maximum 10 clase.

Clasificările acestea sunt făcute pentru pro-

prietățile rurale, — casele din orașe, precum și fabricile și ori-ce fel de stabilimente, sunt fie-care evaluate în parte.

Odată terminată *clasificațiunea* se face clasa-rea fie-cărui venit de cultură luând de bază *media* pe hectare a produselor rămase neto de pe parcelele cari au fost luate ca tip.

Odată aceste operațiuni terminate, se procedează la împărțirea pe fie-care clasă a parcelelor ce aparțin fie-cărui proprietar. Această operație este făcută de 3 persoane cari se numesc *clasatori* sau *clasificatori*; ei pot fi asistați de proprietari, arendași sau de reprezentanții lor. Odată clasa-rea terminată, *clasatorii* și controlorul aleg un număr de domenii observate și a căror valoare este deja cunoscută prin acte autentice de posesiune, — ei fac socoteala sumelor parcelelor din cari se compun și apoi la fie-care parcelă în parte, aplică un *tarif provizoriu*.

Tariful ast-fel făcut se depune la secretariatul primăriei unde timp de 15 zile se primesc ori ce reclamațiuni cari se judecă de *consiliul comunal*.

După acest termen *tariful rămâne definitiv*; el se înaintează prefectului care în unire cu consiliul județean îl aprobă.

Tariful apoi se trimite directorilor contribuțiilor, care pe baza documentelor aflate, determină venitul fie-cărei *parcele*, împărțind lucrările pe secțiuni cari cuprind :

1) Imobilele clădite.

2) Imobilele neclădite cari cuprind :

a) Numele și pronumele proprietarului; b) numărul planului; c) locurile în cestiune; d) natura proprietăților ce cuprind fie-care parcelă; e) indicațiunea claselor; f) venitul fie-cărei parcele; g) numărul impunerilor.

Prin aceste *state de secțiune*, se redige în urmă *matricolele cadastrale*, cari sunt niște registre.

Cadastrul ast-fel obținut se ține la curent zi la zi.

Cadastrarea Franței s'a mai refăcut încă și la 1846 și 1851.

Afară de Anglia, care ridică de la fie-care proprietate numai un venit fix, toate cele-alte state afară de noi, prezintă cadastre mai mult sau mai puțin complete. Cele mai bune cadastre sunt cele ale Germaniei și în special cel din Hamburg, Holstein și Saxa.

În Statele-Unite există un cadastru bun, căci la ei toate proprietățile primitive provin din vânzare oficială și că în urmă când se vând se trec într'un registru.

(Va urma).

Locot. D-r G. D. Danielopol

Prima lecție de Doctorat în drept

la

Universitatea din București

Luni 3 cor., ora 9 dimineața, în marea sală a Senatului a avut loc Solemnitatea inaugurării cursului de doctorat în drept.

Incinta, tribunele și galeriile erau ticsite de mulțimea licențiatilor în drept, a avocaților și magistraților înscriși spre a urma cursul de doctorat. Erau peste 800 persoane.

D-l Haret, ministrul instrucțiunii publice ocupa fotoliul prezidențial, având la dreapta sa pe d. C. Dumitrescu-lași, rectorul Universității iar la stânga pe d-l V. Urșianu decanul Facultății de drept.

Solemnitatea s'a deschis prin cuvântarea ce a ținut d-l decan V. Urșianu care, făcând istoricul Facultății de drept la noi, aduce laude memoriei iluștrilor profesori Costaforu, Boerescu, Bozianu, Crătunescu, arătând că a fost foarte rodnică activitatea lor de profesori la această facultate. Spune cum se obține azi licența în drept de studenți și adaogă că, are credința că doctoratul va da roade mult mai bune. Mulțumește d-lui Ministru Haret pentru sollicitudinea ce arată facultății de drept și îl roagă, terminând, să intervievă ca neajunsurile materiale ca: un local potrivit pentru ținerea cursurilor, sală de bibliotecă, plată profesorilor, etc., să fie înlăturate. Roagă apoi pe studenți să urmeze cursurile regulat, căci numai ast-fel vor putea să 'și împărtășească știința profesorilor.

La cuvântarea rostită de d-l Decan, a răspuns d-l ministru Haret care, făgăduiește d-lui Decan că va stărui pe lângă colegii săi și Corpurile legiuitoare ca neajunsurile materiale să fie înlăturate. Mulțumește apoi d-lor profesori cari s'au oferit a preda cursurile gratuit până ce Corpurile legiuitoare le vor vota leafa.

După terminarea răspunsului d-lui ministru, d-l profesor C. Nacu are fericirea ca, de pe pupitrul de unde se rostesc oratoriile senatului, să înceapă prima lecție de deschidere a cursului d-sale: **Obligațiunile în dreptul român.**

D-l profesor Nacu în această primă lecțiune, care a fost gustată cu multă plăcere de către întreg auditorul, a explicat și dat definițiunea obligațiilor.

Solemnitatea acestei inaugurări s'a terminat la orele 11 dimineața.

Deși înscrierile pentru cursul de doctorat au fost fixate până în ziua de 5 cor., Decanul, însă față cu marea afuență de cereri pentru înscriere, va lua măsură, credem, a prelungi acest termen. Pe lângă cererea de înscriere trebuie să se alăture diploma de licență și cea de bacalaureat, însoțită de lei 10 taxa pentru bibliotecă.

Iscoad.

Rugăm stărunitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat poștal direct la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București, sau să plătească la prezentare numai în mina incasatorilor, I. Riveanu, pentru provincie, și I. St. Tudoroiu, pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registru cu matecă investite cu ștampila *Curierului Judiciar*.

Anunțăm pe cititori că a apărut ediția a II-a a Vol. I și II din **TRATATUL DE DREPT CIVIL**, al d-lui profesor D. Alexandresco.

Prețul 18 lei. Se expediază la cerere de *Curierul Judiciar* contra valoare; mandat sau ramburs.

Legat în pânză lei 20, cu piele la cotor lei 21.

Toți acei care au făcut abonament la această operă, sunt rugați a cere volumul, după dorință, legat sau broșat, prin o carte poștală, indicând exact numele și adresa, și trimițând prin mandat poștal restul datorat, împreună cu porto-poștal spre a se putea îndată expedia volumul.